

Wtorek, 23 września 2008 r.

Rolnictwo na obszarach górskich

P6_TA(2008)0438

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 września 2008 r. w sprawie sytuacji i perspektyw rolnictwa na obszarach górskich (2008/2066(INI))

(2010/C 8 E/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 września 2001 r. w sprawie dwudziestopięciolecia stosowania wspólnotowego prawodawstwa w dziedzinie rolnictwa górskiego ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie realizacji strategii leśnej dla Unii Europejskiej ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2008 r. w sprawie oceny funkcjonowania reformy WPR ⁽³⁾,
- uwzględniając opinię z inicjatywy własnej Komitetu Regionów „W stronę zielonej księgi: w kierunku polityki dotyczącej obszarów górskich Unii Europejskiej: europejska wizja obszarów górskich” ⁽⁴⁾,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz opinię Komisji Rozwoju Regionalnego (A6-0327/2008),
- A. mając na uwadze, że tereny górskie stanowią 40 % obszaru Europy i stanowią dom dla 19 % ludności Europy,
- B. mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich, takich jak Grecja, Hiszpania, Włochy, Austria i Portugalia, ponad 50 % terytorium stanowią obszary górskie i że na tych obszarach rolnicy nadal mają duże znaczenie,
- C. mając na uwadze, że obszary górskie (przede wszystkim tereny góryste i wysokogórskie) stanowią tradycyjny krajobraz, odzwierciedlający harmonijną interakcję między człowiekiem a przyrodą oraz należący do naszego dziedzictwa naturalnego,
- D. mając na uwadze, że obszary górskie są bardzo narażone na skutki zmian klimatu i ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak susza i pożary lasów,
- E. mając na uwadze, że obszary górskie nie stanowią jednolitej formy krajobrazu, lecz obejmują m.in. najróżniejsze formy górskie i góryste (góry wysokie, góry średnie, lodowce, nieużytki),
- F. mając na uwadze, że obszary górskie różnią się od innych obszarów w Unii Europejskiej z uwagi na ich konkretne cechy (nachylenie, różnice wysokości, niedostępność, warunki wzrostu roślin, krótsze naturalne okresy wegetacyjne, niska bonitacja gleby, warunki pogodowe i w szczególności warunki klimatyczne) oraz mając na uwadze, że są pod wieloma względami „dyskryminowane” z uwagi na stałe pozostawanie w niekorzystnej sytuacji z przyczyn naturalnych, a także mając na uwadze, że na niektórych obszarach górskich prowadzi to do stopniowego pustynnienia i zmniejszenia produkcji rolnej,
- G. mając na uwadze, że obszary górskie (przede wszystkim góry wysokie i średnie) posiadają potencjał lub mogłyby stanowić wzór, jeżeli chodzi o tereny rekreacyjne oraz dostarczanie wysokiej jakości produktów i usług, który może zostać trwale rozwinięty jedynie poprzez zintegrowane i długoterminowe wykorzystanie zasobów i tradycji,

⁽¹⁾ Dz.U. C 72 E z 21.3.2002, str. 354.

⁽²⁾ Dz.U. C 290 E z 29.11.2006, str. 413.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0093.

⁽⁴⁾ Komitet Regionów, 23-2008.

Wtorek, 23 września 2008 r.

- H. mając na uwadze, że na obszarach górskich wytwarza się produkty pochodzenia zwierzęcego o szczególnych cechach jakościowych i że w procesach ich produkcji kompleksowo i trwale korzysta się z zasobów naturalnych, pastwisk i specjalnie przystosowanych gatunków roślin pastwiskowych, a także stosuje się tradycyjne techniki,
- I. mając na uwadze, że góry (przede wszystkim góry wysokie i średnie) stanowią wielofunkcyjną przestrzeń życiową, w której rolnictwo i gospodarka są ściśle powiązane z aspektami społecznymi, kulturowymi i ekologicznymi, i że dlatego konieczne jest wsparcie tych terenów poprzez udostępnienie stosownych środków finansowych,
- J. mając na uwadze, że z powodu stałych deficytów strukturalnych gospodarka obszarów górskich jest szczególnie wrażliwa na wahania cyklu gospodarczego i zależy długoterminowo od zróżnicowania i specjalizacji procesów produkcyjnych,
- K. mając na uwadze, że istnieją już Europejska konwencja o ochronie niektórych terenów górzystych — Konwencja w sprawie ochrony Alp z dnia 7 listopada 1991 r. (konwencja alpejska) i Ramowa konwencja o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat z dnia 22 maja 2003 r. (konwencja karpacka), które stanowią europejskie instrumenty prawne służące ochronie niektórych obszarów górskich, a więc także ważne instrumenty integralnej polityki w zakresie obszarów górskich, brak jednak ich ratyfikacji i wdrażania,
- L. mając na uwadze, że rolnictwo, leśnictwo i gospodarka pastwiskowa na obszarach górskich, często prowadzone jako działalność mieszana, stanowią przykład równowagi ekologicznej, którego nie można ignorować,
- M. mając na uwadze, że większość gospodarstw rolnych na obszarach górskich to przedsiębiorstwa rodzinne o podwyższonym ryzyku finansowym,
1. zwraca uwagę, że istnieją duże różnice w działaniach podejmowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do obszarów górskich (przede wszystkim gór wysokich i średnich), a działania te nie mają na celu rozwoju całościowego, lecz są ukierunkowane na rozwój czysto sektorowy, podkreśla również, że brak jest zintegrowanych ram na poziomie UE (w przeciwieństwie do obszarów morskich: COM(2007)0574);
  2. podkreśla, że art. 158 traktatu WE, zmienionego na mocy traktatu lizbońskiego, dotyczący polityki spójności określa regiony górskie jako cierpiące na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków, uznając jednocześnie ich różnorodność, i zwraca się o zwrócenie na takie obszary szczególnej uwagi; wyraża jednak ubolewanie, że Komisja dotychczas nie opracowała kompleksowej strategii na rzecz skutecznego wsparcia obszarów górskich i innych regionów cierpiących na skutek trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych, pomimo licznych odnośnych wniosków ze strony Parlamentu;
  3. podkreśla potrzebę właściwej koordynacji różnorodnych strategii politycznych Wspólnoty mających na celu zapewnienie harmonijnego rozwoju, w szczególności regionów, takich jak obszary górskie, które cierpią na skutek trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych; w związku z tym zastanawia się nad przydatnością oddzielenia wspólnotowej polityki spójności od rozwoju obszarów wiejskich w obecnym okresie programowania na lata 2007-2013, wynikającego z włączenia Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich do Wspólnej Polityki Rolnej (WPR); uważa, że to nowe podejście należy ściśle monitorować w celu oceny jego wpływu na rozwój regionalny;
  4. przypomina, że obszary górskie cierpią na skutek niekorzystnych warunków, które sprawiają, że rolnictwu trudniej dostosować się do warunków konkurencji, i powodują dodatkowe koszty, uniemożliwiające temu rolnictwu wytwarzanie bardzo konkurencyjnych produktów po niskich cenach;
  5. proponuje, aby w kontekście Zielonej księgi w sprawie spójności terytorialnej, która ma zostać przyjęta jesienią 2008 r., oraz zgodnie z celami określonymi w agendzie terytorialnej i schemacie rozwoju przestrzeni wspólnotowej (ESDP) Komisja – we współpracy z państwami członkowskimi – przyjęła podejście terytorialne w celu rozwiązania problemów charakterystycznych dla różnego rodzaju obszarów górskich oraz przewidziała takie środki w następnym pakiecie legislacyjnym dotyczącym funduszy strukturalnych;
  6. pragnie, aby Komisja opracowała rzeczywistą, zintegrowaną strategię UE na rzecz obszarów górskich, i uważa publikację Zielonej księgi w sprawie gór za ważny pierwszy krok w tym kierunku; wzywa Komisję do przeprowadzenia szeroko zakrojonych konsultacji publicznych z udziałem władz regionalnych i lokalnych, podmiotów społeczno-gospodarczych i środowiskowych, jak również krajowych i europejskich stowarzyszeń reprezentujących regionalne władze obszarów górskich, w celu lepszego rozpoznania sytuacji w tych regionach;

Wtorek, 23 września 2008 r.

7. z zadowoleniem przyjmuje zieloną księgę w sprawie spójności terytorialnej jako podejście do różnego rodzaju obszarów Unii Europejskiej i wzywa w związku z tym do WPR w kształtowaniu pierwszego i drugiego filaru, aby można było odpowiednio kształtować także gospodarcze warunki ramowe w zakresie międzynarodowych wyzwań w Unii Europejskiej skuteczne dla zdolnej do działania, wielofunkcyjnej gospodarki obszarów górskich, przy czym konieczne są także instrumenty powiązane z funkcją produkcji z uwzględnieniem transportu mleka;
8. jednocześnie wzywa Komisję, aby w ramach swoich kompetencji opracowała w ciągu sześciu miesięcy od przyjęcia niniejszej rezolucji zintegrowaną strategię zrównoważonego rozwoju i wykorzystania zasobów obszarów górskich (strategię UE na rzecz obszarów górskich); wzywa ponadto do stworzenia na tej podstawie, w porozumieniu z władzami regionalnymi i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego znajdującymi i reprezentującymi lokalne stosunki i potrzeby (np. różnych typów obszarów górskich), krajowych programów działań, zawierających konkretne środki wykonawcze, przy czym należy w odpowiedni sposób uwzględnić istniejące już inicjatywy regionalne;
9. podkreśla znaczenie odrębnego potraktowania obszarów górskich jako warunku ukierunkowanych działań przede wszystkim na rzecz rolnictwa obszarów górskich oraz konieczność stosownego zróżnicowania tych obszarów zgodnie ze stopniem naturalnych utrudnień w gospodarowaniu, co powinno być we wzmoczony sposób realizowane przez państwa członkowskie na podstawie obecnej klasyfikacji obszarów;
10. wzywa Komisję do opracowania – w celu przekazywania wiedzy i wspierania innowacji – przeglądu finansowanych programów i projektów dotyczących kwestii mających znaczenie dla obszarów górskich;
11. wzywa Komisję – w kontekście programu prac Europejskiej Sieci Obserwacyjnej Planowania Przestrzennego (ESPON) – do zwrócenia szczególnej uwagi na sytuację w regionach cierpiących na skutek trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych, takich jak obszary górskie; uważa, że solidna i dogłębna znajomość sytuacji w obszarach górskich ma kluczowe znaczenie dla opracowania zróżnicowanych środków, lepiej służących rozwiązywaniu problemów tych regionów;
12. podkreśla znaczenie rolnictwa na terenach górskich dla produkcji, ochrony i wykorzystania krajobrazu na szeroką skalę, a także jako wielofunkcyjnej podstawy dla innych gałęzi gospodarki oraz jako charakterystycznego elementu tradycyjnych krajobrazów i struktur społecznych
13. zauważa, że wiele regionów górskich musi zmierzyć się z presją urbanizacyjną związaną z ich turystyczną atrakcyjnością, dbając równocześnie o ochronę tradycyjnego krajobrazu, który traci swój rolniczy charakter, estetykę i wartości istotne dla ekosystemu;
14. zauważa, że ze względu na naturalne warunki i zagrożenia rolnictwo na obszarach górskich (zwłaszcza na terenach górzystych i wysokogórskich) wiąże się z większym wysiłkiem (m.in. dużym nakładem pracy i zapotrzebowaniem na pracę ręczną) oraz wyższymi kosztami (m.in. zapotrzebowaniem na specjalne maszyny i wysokimi kosztami transportu);
15. domaga się szczególnego i wzmoczonego uwzględnienia wielofunkcyjności rolnictwa na obszarach górskich w przyszłych reformach WPR poprzez dostosowanie dyrektyw ramowych dotyczących rozwoju obszarów wiejskich i programów krajowych do roli, jaką odgrywają rolnicy na obszarach górskich, którzy są nie tylko producentami, lecz także prekursorami gospodarczymi dla innych sektorów, a także stworzenia możliwości synergicznej współpracy (m.in. finansowanie koncepcji w zakresie turystyki ekologicznej i marketing produktów wysokiej jakości); wskazuje w szczególności na konieczność rekompensat finansowych za nakłady rolnictwa na obszarach górskich związane z ekologią;

Wtorek, 23 września 2008 r.

16. docenia pracę rolników na terenach górskich; uważa, że jej uwarunkowania (przede wszystkim system pracy dodatkowej, równowaga między życiem zawodowym a prywatnym, założenie rodziny) nie powinny być komplikowane przez biurokrację, lecz muszą zostać ulepszone poprzez synergę sektorowych strategii politycznych; wzywa Komisję i właściwe komitety (w ramach procedury komitetowej) do zbadania istniejących i przyszłych przepisów (przede wszystkim obowiązku rejestrowania) w rozumieniu inicjatywy „lepsze stanowienie prawa” lub ułatwienia ich w celu kompleksowego uproszczenia procedur administracyjnych;

17. podkreśla, że płatności wyrównawcze na obszarach górskich (w szczególności na terenach górzystych i wysokogórskich) powinny w przyszłości nadal być stosowane wyłącznie w celu wyrównania istniejących naturalnych utrudnień i podwyższonych kosztów związanych z utrudnieniami w gospodarowaniu, że płatności te są uzasadnione w dłuższym okresie z uwagi na brak alternatywnych metod produkcji oraz że całkowite oddzielenie płatności od produkcji doprowadziłoby do systematycznego ograniczania działalności dotyczącego wszystkie sektory; podkreśla, że potrzeb obszarów górskich nie można zaspokoić wyłącznie poprzez finansowanie rozwoju obszarów wiejskich;

18. domaga się większego wsparcia dla młodych rolników oraz równych szans mężczyzn i kobiet (w szczególności poprzez środki sprzyjające rodzinie, uregulowania dotyczące pracy pełnowymiarowej i czasowej, model łączenia dochodu uzyskiwanego z pracy z subwencją państwa, system pracy dodatkowej, równowagę między życiem zawodowym i prywatnym, możliwość założenia rodziny), które stanowią kluczowe czynniki życiowe; wzywa Komisję do opracowania strategii z udziałem zainteresowanych stron w ramach rozważań i projektów w sprawie „flexicurity”;

19. domaga się zachowania równowagi demograficznej na tych obszarach, które często stają wobec problemów związanych z odpływem ludności z obszarów wiejskich;

20. jest przekonany o konieczności nadania priorytetowego charakteru zachowaniu dostatecznej gęstości zaludnienia na obszarach górskich oraz o konieczności opracowania środków na rzecz walki z pustynnieniem i przyciągania nowych mieszkańców;

21. podkreśla znaczenie zapewnienia wysokiego poziomu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, poprawy dostępności i wzajemnych połączeń między regionami górkimi oraz dostarczenia niezbędnej infrastruktury, szczególnie w zakresie transportu pasażerskiego i towarowego, edukacji, gospodarki opartej na wiedzy i sieci komunikacyjnych (w tym dostępu szerokopasmowego), w celu ułatwienia łączności z rynkami na terenach wyżynnych i obszarach miejskimi; wzywa właściwe władze do wspierania w tym celu partnerstw publiczno-prywatnych;

22. podkreśla, że zrzeszenia producentów rolnych, spółdzielnie rolnicze, wspólne inicjatywy zbytu ze strony rolników i partnerstwa ponadsektorowe tworzące wartość dodaną w regionach dzięki zintegrowanej koncepcji rozwoju (np. grupy LEADER) i zgodnie z trwałymi koncepcjami gospodarowania przyczyniają się do stabilności pozycjonowania i bezpieczeństwa produkcji rolnej na rynkach, zatem należy je odpowiednio silnie wspierać;

23. apeluje o szczególne wsparcie finansowe dla sektora mleczarskiego (mleczarnie i zakłady przetwórstwa mleka), który ze względu na brak alternatywnych metod produkcji ma kluczowe znaczenie dla obszarów górskich (w szczególności terenów górzystych i wysokogórskich); wzywa do przyjęcia strategii „miękkiego lądowania” na rzecz obszarów górskich w toku reformy kwot mlecznych oraz do przyjęcia środków jej towarzyszących (dopłaty specjalne) mających na celu ograniczenie wszelkich skutków negatywnych, przy czym strategia ta powinna dawać możliwość wszczęcia procesów dostosowawczych i zachować podstawę gospodarki rolnej; wzywa do udostępnienia dodatkowych środków z pierwszego filaru, w szczególności w formie premii na krowy mleczne;

24. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia dodatkowych dopłat na hektar dla upraw ekologicznych i ekstensywnej gospodarki pastwiskowej z naciskiem na wsparcie zrównoważonego i dostosowanego rolnictwa na obszarach górskich oraz wsparcia inwestycji w obiekty dostosowane do określonych gatunków zwierząt;

25. przypomina, że przedsiębiorstwa na terenach górskich poprzez wykorzystanie w nowoczesny sposób tradycyjnej wiedzy i metod produkcji wytwarzają produkty wysokiej jakości, odgrywają kluczową rolę w tworzeniu miejsc pracy i dlatego muszą być uwzględniane w systemach wsparcia UE;

Wtorek, 23 września 2008 r.

26. domaga się specjalnych działań wspierających ze względu na podwyższone koszty i nakłady pracy w szczególności przy dostawach mleka i produktów mlecznych z dolin i w doliny; domaga się w tym kontekście ustanowienia premii na krowy mleczne na obszarach górskich;

27. podkreśla ponadsektorowe znaczenie typowych produktów regionalnych i tradycyjnych (wysokiej jakości); wzywa do ujęcia w strategii UE na rzecz obszarów górskich środków zmierzających do ochrony i promocji tych produktów lub procesów ich wytwarzania i certyfikacji (np. takich jak ustanowione rozporządzeniem Rady (WE) nr 509/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami ⁽¹⁾ oraz rozporządzeniem Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych ⁽²⁾) oraz środków mających na celu ochronę tych produktów przed podrabianiem; wzywa do ustanowienia specjalnej regulacji w ramach programów wsparcia UE, dotyczącej produktów spożywczych o wysokiej jakości (np. serów z serowarni górskich lub domowych, mięsa wysokiej jakości);

28. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania rolniczych grup producentów i wspólnot lokalnych przy wprowadzaniu regionalnych znaków jakości, o których mowa w ust. 27; proponuje, żeby wsparcie odbywało się w formie poprawy informacji i stosownego szkolenia rolników i lokalnych zakładów przetwórstwa żywności oraz w drodze wsparcia finansowego dla tworzenia lokalnych zakładów przetwórstwa żywności i rozpoczęcia kampanii na rzecz wsparcia zbytu;

29. domaga się ustanowienia funduszu dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania, w tym obszarów górskich, obejmującego m.in. środki drugiego filara, które nie są wykorzystywane ze względu na brak krajowego współfinansowania;

30. domaga się, aby zgodnie z art. 69 rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników ⁽³⁾ zagwarantować ukierunkowane na cel, specjalne wsparcie finansowe dla obszarów górskich oraz specjalny dostęp do niego przy minimum biurokracji, a także aby zwiększyć górny pułap środków do 20 % zgodnie z art. 69;

31. przypomina, że obszary górskie mogą dostarczać produkcji rolnej wysokiej jakości oraz przyczynić się do różnorodności produktów rolnych na rynku europejskim, chroniąc niektóre gatunki zwierząt i roślin, podtrzymując tradycje oraz promując różne rodzaje działalności przemysłowej i turystycznej, a także mogą przyczyniać się do walki ze zmianami klimatycznymi poprzez ochronę bioróżnorodności i pobieranie dwutlenku węgla przez łąki naturalne i lasy, oraz że zrównoważona eksploatacja lasów umożliwi produkcję energii z odpadów drzewnych;

32. wzywa do uwzględniania, przy opracowywaniu przepisów dotyczących zdrowia zwierząt, ich ochrony oraz wsparcia hodowli (np. programy hodowlane, prowadzenie ksiąg stadnych, kontrola wydajności), interesów hodowców i posiadaczy zwierząt na terenach górskich, w szczególności w przypadku ras rodzimych, wraz z obecnymi zagrożeniami i ograniczeniami, jakie ich dotyczą;

33. zwraca stanowczo uwagę na fakt, że działania Komisji w ramach polityki konkurencji i handlu międzynarodowego wywołują konsekwencje dla rozwoju obszarów górskich; w związku z tym wzywa Komisję do bardziej ukierunkowanego i silniejszego uwzględniania potrzeb tych terenów w przyszłych działaniach dostosowawczych, w szczególności podczas negocjacji w ramach Światowej Organizacji Handlu, w przypadku elastyczności w zakresie przepisów regulujących pomoc państwa i przy uwzględnianiu usług użyteczności publicznej w prawie konkurencji;

34. domaga się, aby hodowcom bydła na terenach górskich dotkniętych pożarami lasów poświęcono szczególną uwagę, ponieważ w ciągu następnych pięciu lat pastwiska na takich terenach będą mogły być wykorzystywane jedynie w sposób ograniczony i z największą ostrożnością;

⁽¹⁾ Dz.U. L 93 z 31.3.2006, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 93 z 31.3.2006, str. 12.

⁽³⁾ Dz.U. L 270 z 21.10.2003, str. 1.

Wtorek, 23 września 2008 r.

35. domaga się, aby w ramach przedmiotowej strategii skoncentrować się na różnych formach krajobrazu terenów górskich (hale, lasy chronione, góry wysokie i średnie, łąki, obszary o wysokiej wartości krajobrazowej) oraz przewidzieć zarówno zachęty dla ochrony, jak i koncepcje zrównoważonego wykorzystania hal, pastwisk i lasów oraz innych wrażliwych terenów znajdujących się w gorszej sytuacji, aby spowodować podniesienie ich wartości, regenerację, ochronę przed erozją oraz racjonalne wykorzystanie wody, a także przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom z jednej strony oraz nadmiernemu użytkowaniu z drugiej;

36. w odniesieniu do zachowania różnorodności gatunków wskazuje na konieczność tworzenia banków danych do przechowywania rodzimego materiału genetycznego gatunków flory i fauny, w szczególności rodzimych zwierząt użytkowych oraz flory wysokogórskiej; wzywa Komisję do zbadania, czy i w jaki sposób rozpocząć inicjatywę na rzecz międzynarodowego planu działania;

37. podkreśla, że w niektórych regionach górskich UE, zwłaszcza w nowszych państwach członkowskich, rośnie ryzyko wyludnienia, spadku aktywności społecznej mieszkającej tam ludności, a także zagrożone są one ograniczaniem a nawet porzucaniem działalności rolniczej, co może prowadzić do zmian w krajobrazie i ekosystemie;

38. podkreśla istotne znaczenie premii dla użytkowników zielonych dla zachowania działalności rolniczej na obszarach górskich i wynikającą z tego konieczność ich kontynuacji;

39. podkreśla znaczenie długoterminowej strategii leśnej, uwzględniającej skutki zmian klimatu naturalny cykl życiowy oraz naturalny skład formacji leśnych, a także tworzącej mechanizmy służące unikaniu sytuacji kryzysowych, ich zwalczaniu lub wyrównujących ich skutki (np. po burzach i pożarach lasów) oraz zachęty do zintegrowanego zagospodarowania lasu; wskazuje na możliwości trwałej transformacji i zwiększenia roli drewna i jego produktów pochodzących na poziomie lokalnych z obszarów górskich (jako produktów wysokiej jakości o niskich kosztach transportu, a więc związanych z oszczędnością CO₂, jako materiału budowlanego, jako biopaliw drugiej generacji);

40. podkreśla znaczenie kwestii gospodarki wodnej na obszarach górskich i wzywa Komisję do zachęcania władz lokalnych i regionalnych do budowania poczucia solidarności między użytkownikami w górnych i dolnych odcinkach rzek także poprzez wsparcie zrównoważonego zużycia zasobów wodnych na tych obszarach przy pomocy odpowiednich środków finansowych;

41. podkreśla, że obszary górskie są szczególnie narażone na skutki zmian klimatycznych, i wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz właściwe władze regionalne i lokalne do popierania bezzwłocznego wdrożenia w tych regionach środków mających na celu ochronę przed klęskami żywiołowymi, zwłaszcza pożarami lasów;

42. podkreśla, że na obszarach górskich potrzebne są nowe sposoby ochrony tych obszarów przed powodzią (z położeniem nacisku na zapobieganie powodziom), przy czym rolnicy i leśnicy mogą wesprzeć środki służące zapobieganiu powodziom przy pomocy bezpośrednich płatności obszarowych, które otrzymują w ramach WPR;

43. podkreśla, że jako istotny element działalności rolnej i leśnej należy zapewnić dokładną i wszechstronną ochronę przed erozją gleby i budynków oraz zachowanie warstwy wodonośnej w celu minimalizacji ryzyka powodzi i erozji gleby oraz zapobiegania suszom i pożarom lasów, a także w celu zwiększenia zasobów wód gruntowych i powierzchniowych na terenach wiejskich;

44. podkreśla, że lasy liściaste i iglaste wymagają szczególnej opieki z uwagi na ich rolę jako gałąź gospodarki, obszary rekreacyjne i przestrzeń życiowa oraz że niezrównoważone wykorzystywanie lasów prowadzi do problemów zagrożeń ekologicznych i związanych z bezpieczeństwem (takich jak obryw skalny, lawiny błotne), które wymagają podjęcia działań naprawczych;

45. przypomina propozycję z ust. 15 rezolucji z dnia 16 lutego 2006 r., żeby na obszarach górskich podejmować wysiłki zmierzające do rozdzielenia pastwisk i obszarów leśnych oraz – chociażby ze względów bezpieczeństwa – do wprowadzenia obowiązku korzystania z dróg;

Wtorek, 23 września 2008 r.

46. przypomina, że góry stanowią naturalną barierę, często także pomiędzy krajami, co sprawia, iż niezbędna jest współpraca transgraniczna, ponadkrajowa i międzyregionalna oraz jej wsparcie w świetle wspólnych problemów (np. zmiany klimatyczne, choroby zwierząt, utrata różnorodności biologicznej);
47. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki w zakresie wspierania zrównoważonej turystyki oraz efektywnego wykorzystania środowiska naturalnego jako „atutu gospodarczego” poprzez nowe zrównoważone a jednocześnie tradycyjne koncepcje spędzania czasu wolnego i uprawiania sportu z uwzględnieniem szczególnych właściwości tych obszarów; podkreśla rolę osób korzystających ze środowiska naturalnego, które dbają o dobry stan zdrowia, szanując jednocześnie przyrodę;
48. wzywa do większej koordynacji rozwoju obszarów wiejskich i wsparcia strukturalnego oraz do opracowania wspólnych programów;
49. zachęca do powiązania rozwoju obszarów wiejskich ze wsparciem strukturalnym i do opracowywania jednolitych programów;
50. podkreśla znaczenie wprowadzenia zintegrowanego podejścia do procesu podejmowania decyzji i procedur administracyjnych, takich jak planowanie regionalne, udzielanie zezwoleń na projekty budowlane i renowację budynków mieszkalnych z zastosowaniem rozwiązań z dziedziny środowiska naturalnego, ochrony dziedzictwa i planowania urbanistycznego, w celu zapewnienia trwałego rozwoju na obszarach górskich; zaleca wykorzystywanie potencjału obszarów górskich w celu propagowania kompleksowego rozwoju turystyki i stosowania innowacyjnych rozwiązań w zakresie zagospodarowania terenu i zachęca w związku z tym do zdecentralizowanych inicjatyw lokalnych i współpracy między obszarami górskimi;
51. podkreśla, że tereny nienadające się na uprawę lub produkcję najlepiej jest wykorzystać i wspierać, m.in. poprzez utrzymanie lasu, zrównoważone myślistwo, rybołówstwo oraz wzmocnienie tych obszarów, aby zapobiec zarośnięciu dziką roślinnością, zagrożeniu pożarowemu, erozji i utracie różnorodności biologicznej;
52. powołuje się na znaczenie obszarów górskich (przede wszystkim terenów górzystych i wysokogórskich) w zakresie zachowania środowiska, różnorodności biologicznej oraz zachowania przestrzeni życiowej, jednak wskazuje zwłaszcza na potrzebę utrzymania gospodarki rolnej i leśnej na obszarach „Natura 2000” i w rezerwach przyrody oraz domaga się wzmocnionego powiązania tych terenów poprzez wprowadzenie minimalnej normy dla ekologicznych powierzchni kompensacyjnych na terenach rolnych (ewentualnie 5 %);
53. wzywa Komisję do udzielenia pełnego poparcia dla włączenia terenów górskich do światowego dziedzictwa przyrodniczego oraz do wykorzystania swoich możliwości na arenie międzynarodowej do ochrony terenów górskich;
54. zwraca uwagę na wyjątkowe zasoby wodne obszarów górskich, które można w sposób zrównoważony wykorzystać jako naturalne systemy nawadniania, wodę pitną oraz źródła energii a także na potrzeby turystyki leczniczej; z naciskiem wskazuje na konieczną solidarność pomiędzy obszarami położonymi w górę i w dół biegu rzek przy zagospodarowaniu tych zasobów; w związku z tym i w celu zapobieżenia ewentualnym konfliktom podkreśla konieczność stworzenia w drodze współpracy koncepcji rozwiązujących kwestie wykorzystania rezerw wodnych „od źródła do doliny”;
55. wzywa Komisję do wspierania wdrożenia protokołu w sprawie rolnictwa na terenach górskich do konwencji alpejskiej w ścisłej współpracy z instytucjami konwencji alpejskiej, maksymalnego wsparcia powiązania rolnictwa na obszarach górskich z innymi dziedzinami polityki i podjęcia w związku z tym kroków koniecznych do zakończenia ratyfikacji protokołów do konwencji alpejskiej, które nie należą jeszcze do dorobku wspólnotowego, i przystąpienia Unii Europejskiej do konwencji karpackiej jako strony umowy;
56. podkreśla znaczenie działalności wolontariackiej (w szczególności ratownictwa górskiego, ochrony ludności i działań charytatywnych) dla usług oraz dla górskiego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego;

Wtorek, 23 września 2008 r.

57. docenia pracę organizacji i instytucji badawczych angażujących się na rzecz obszarów górskich i podkreśla, że w opracowywaniu strategii UE na rzecz obszarów górskich i podobnych działań należy sięgnąć do ich wiedzy fachowej i motywacji;

58. zwraca uwagę na znaczenie wsparcia kształcenia zawodowego i pozazawodowego oraz inicjatyw i projektów dotyczących „uczenia się przez całe życie” w zróżnicowaniu wydajności i możliwości zawodowych;

59. uważa, że konieczne są inwestycje w lokalne ośrodki szkolenia w zakresie gospodarki rolnej na obszarach górskich na poziomie zaawansowanym, kształcące fachowców zdolnych do zarządzania działalnością w środowisku górskim, ochrony terenów i rozwijania rolnictwa;

60. wzywa do poświęcenia szczególnej uwagi zachowaniu krajobrazu oraz rozbudowie i modernizacji infrastruktury na niedostępnych obszarach górskich, a także przewyższenia podziału w dostępie do technologii cyfrowych oraz do udostępnienia wyników ramowych programów badawczych (np. dotyczących e-rządu);

61. wskazuje na konieczność istnienia wydajnych usług zaopatrzenia lokalnego w celu zachowania stanu zaludnienia i konkurencyjności; wzywa do ukierunkowanego wspierania samorządów lokalnych w zakresie usług użyteczności publicznej;

62. podkreśla konieczność oparcia się na trwałe rozwiązania w zakresie mobilności oraz przyjęcia zintegrowanego podejścia do wymogów międzynarodowych (tranzyt, długie korytarze transportowe) i lokalnych (takich jak dostęp do obszarów położonych na różnej wysokości i mobilność w mieście);

63. wzywa do wspierania terenów górskich w zarządzaniu ruchem, ochronie przed hałasem, zachowaniu krajobrazu, a w ten sposób jako podstawy dobrobytu i zrównoważonej turystyki, poprzez środki mające na celu ograniczenie ruchu na drogach (np. wzmocnienie „wrażliwych stref” w dyrektywie dotyczącej opłat za infrastrukturę⁽¹⁾);

64. podkreśla znaczenie „obszarów przejściowych” pomiędzy nizinami a obszarami górkimi dla udostępnienia wartościowej infrastruktury prywatnej i publicznej oraz usług (np. uniwersytety, lotniska, szpitale); domaga się wsparcia służącego poprawie szczegółowej dostępności tej infrastruktury, w szczególności przy pomocy komunikacji publicznej;

65. podkreśla, że dzięki inteligentnemu wykorzystaniu najrozmaitszych źródeł energii tereny górskie stanowią wzór w zakresie dywersyfikacji dostaw energii, wydajnych pod względem energetycznym rozwiązań budowlanych oraz biopaliw drugiej generacji, jak również uważa, że należy wspierać działania badawcze w tym kierunku; podkreśla jednak, że rozwój biopaliw drugiej generacji nie może prowadzić do powstania konkurencji pomiędzy powierzchniami przeznaczonymi pod ich produkcję (ugory, zagajniki) a powierzchnią pastwisk;

66. doradza państwom członkowskim poprawę struktury i procedur udzielania pomocy finansowej mającej na celu wsparcie rozwoju regionów górskich, a jednocześnie uproszczenie procedur administracyjnych i dostępu do środków przeznaczonych na wsparcie ochrony i zrównoważonego wykorzystania zasobów terytorialnych: dziedzictwa kulturowego oraz zasobów przyrodniczych i ludzkich;

67. sądzi, że trwałe, zmodernizowane i wielofunkcyjne rolnictwo jest niezbędne na obszarach górskich do utrzymania innych rodzajów działalności, takich jak wykorzystanie biomasy i agroturystyka, przyczyniając się do wzrostu dochodów miejscowej ludności, i wzywa Komisję i Radę, aby w ramach WPR i polityki regionalnej wyrażnie uwzględniły potrzeby obszarów górskich: napływ nowych rolników, rekompensatę z tytułu dodatkowych kosztów związanych z problemem niedostępności, na przykład w przypadku odbioru mleka, świadczenie usług na obszarach wiejskich oraz rozwój infrastruktury transportowej;

⁽¹⁾ Dyrektywa 2006/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. zmieniająca dyrektywę 1999/62/WE w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, str. 8).

Wtorek, 23 września 2008 r.

68. zwraca uwagę na podatność gór i lodowców na zmiany klimatyczne, związaną z ich cechami topograficznymi i niekorzystnymi cechami strukturalnymi, ale również na ich potencjał jako „laboratorium testowe” dla innowacyjnych technologii ochrony klimatu imitujących naturę; wzywa Komisję do opracowania zróżnicowanej polityki klimatycznej dla obszarów górskich oraz do sięgnięcia przy tym do istniejącej już wiedzy (np. konwencji alpejskiej i karpackiej); domaga się podjęcia w tej dziedzinie działań badawczych i przyjęcia środków przejściowych;

69. wzywa do osadzenia koordynacji dla terenów górskich i obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania w funkcjonalnym powiązaniu ze wspólną polityką rolną i drugim filarem – rozwój obszarów wiejskich;

70. z naciskiem podkreśla, że zrównoważone rolnictwo i rozwój terenów górskich ma znaczenie nie tylko dla mieszkańców tych szczególnych terenów, lecz także dla ludności terenów sąsiadujących (np. nizin), oraz że strategia UE na rzecz obszarów górskich powinna także wpłynąć na zrównoważony rozwój na tych terenach sąsiadujących w odniesieniu do dostaw wody, stabilności środowiska, różnorodności biologicznej, równomiernego zaludnienia i różnorodności kulturowej; wzywa Komisję do zbadania w opracowywaniu strategii UE na rzecz obszarów górskich, w jaki sposób można korzystnie włączyć do strategii już istniejące inicjatywy służące integracji terenów górskich i terenów z nimi sąsiadujących;

71. zwraca się do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi o śledzenie postępów rezolucji w Radzie i Komisji;

72. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.

Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu

P6_TA(2008)0439

Oświadczenie Parlamentu Europejskiego w sprawie ogłoszenia dnia 23 sierpnia Europejskim Dniem Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu

(2010/C 8 E/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję ONZ o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości,
  - uwzględniając następujące artykuły Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności Rady Europy: artykuł 1 — Konieczność przestrzegania praw człowieka, artykuł 2 — Prawo do życia, artykuł 3 — Zakaz tortur i artykuł 4 — Zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej,
  - uwzględniając rezolucję 1481 (2006) Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy w sprawie potrzeby międzynarodowego potępienia zbrodni totalitarnych reżimów komunistycznych,
  - uwzględniając art. 116 Regulaminu,
- A. mając na uwadze podpisany między Związkiem Radzieckim a Niemcami pakt Ribbentrop-Mołotow z dnia 23 sierpnia 1939 r., który za sprawą tajnych protokołów dodatkowych podzielił Europę na dwie strefy interesów,
- B. mając na uwadze, że masowe deportacje, morderstwa i zniewolenie, popełnione w ramach aktów agresji stalinizmu i nazizmu, kwalifikują się do kategorii zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości,